

Oslo tingrett - TOSLO-2007-15659

Instans	Oslo tingrett - Dom.
Dato	2008-08-28
Publisert	TOSLO-2007-15659
Stikkord	Tvangsekteskap. Ekteskapsloven § 16 tredje ledd.
Sammendrag	Saken gjelder spørsmålet om hvorvidt et ekteskap inngått i Pakistan er ugyldig i medhold av ekteskapsloven § 16 tredje ledd (tvangsekteskap). (Sammendraget er hentet fra sakens innledning.)
Saksgang	Oslo tingrett TOSLO-2007-15659. (07-015659TVI-OTIR/10.)
Parter	A (advokat Olav Arnfinn Ramel Haaland) mot B.
Forfatter	Dommerfullmektig Robert Lund.

Saken gjelder spørsmålet om hvorvidt et ekteskap inngått i Pakistan er ugyldig i medhold av ekteskapsloven § 16 tredje ledd (tvangsekteskap).

I Framstilling av saken

A (saksøker) traff C i Pakistan. Sistnevnte er fra samme by som saksøker. I forbindelse med en ferietur til England giftet de seg, etter eget ønske, 25. september 2005.

Saksøkers familie ville ikke godkjenne giftemålet. Den 10. oktober samme år reiste saksøker sammen med moren til hjembyen i Pakistan. Den 18. oktober skal saksøker ha blitt tvangsgiftet med sin fetter, B (saksøkte). Av vigselsattesten fremgår det imidlertid at giftemålet ble fullbyrdet allerede 20. juli 2005.

Etter 18. oktober 2005 oppholdt saksøker seg delvis i sin nye «svigerfamilies» hus og delvis i foreldrenes hus i Pakistan. Senere fikk hun hjelp fra den norske ambassaden i Islamabad med å skaffe pass og flybillett ut av landet. Den 5. januar 2006 reiste hun til Glasgow i Skotland, der hun senere fikk en sønn med C. Saksøker reiste fra Skotland til Norge 28. november 2006. Etter ankomsten til Norge bodde hun i en periode på krisesenter og hun har fått bistand av Selvhjelp for innvandrere med blant annet å skaffe bolig med hemmelig adresse med høyeste sikkerhetskode.

Ved stevning til Oslo tingrett av 22. januar 2007, har saksøker reist søksmål, der saksøker har påstått ekteskapet med saksøkte kjent ugyldig i medhold av ekteskapsloven § 16 tredje ledd. Søksmålet er senere utvidet til subsidiært å omfatte en påstand om oppløsning av ekteskapet i medhold av ekteskapsloven § 24 første ledd.

Som det vil fremgå nedenfor, har retten kommet til at saksøker rettsstridig ble tvunget til å inngå ekteskapet. Retten har kommet til at tvangen har vært av en slik varighet at ekteskapslovens søksmålsfrist er overholdt.

Stevning med pålegg om tilsvare og innkalling til hovedforhandling er forkynt for saksøkte, men han har ikke inngitt tilsvare i saken og unnlot å møte til hovedforhandling. Idet det er tale om en sak uten fri rådighet, kan ikke retten avsi uteblivelsesdom. Saken tas likevel opp til doms i medhold av tvistemålsloven § 345 annet punktum. En representant for fylkesmannen møtte i hovedforhandlingen for å ivareta de offentlige hensynene i saken, jf. tvistemålsloven § 418.

Hovedforhandling ble holdt 2008.

II Partenes påstandsgrunnlag og påstander

Saksøkers påstandsgrunnlag er i det vesentlige som følger:

Saksøker anfører prinsipalt å ha vært utsatt for tvangsgifte, slik at ekteskapet må kjennes ugyldig i medhold av ekteskapsloven § 16 tredje ledd. Subsidiært hevder hun at ekteskapet må oppløses i medhold av ekteskapsloven § 24 første ledd, idet hun allerede var gift på det tidspunktet da det omstridte ekteskapet ble inngått.

Saksøkeren har nedlagt slik påstand:

Prinsipalt:

1. Ekteskapet mellom A og B kjennes ugyldig, jf. ekteskapsloven § 16 tredje ledd.

Subsidiært:

2. Ekteskapet mellom A og B oppløses, jf. ekteskapsloven § 24.

IV Rettens vurderinger

Det retten prinsipalt skal ta standpunkt til er hvorvidt saksøker på tilstrekkelig vis har sannsynliggjort at hun har vært utsatt for et tvangsekteskap som i medhold av ekteskapsloven § 16 er ugyldig:

«Hver av ektefellene kan reise søksmål for å få kjent ekteskapet ugyldig dersom han eller hun er blitt tvunget til å inngå ekteskapet ved rettsstridig atferd.»

Ekteskapsloven § 16 tredje ledd kan utvilsomt anvendes på ekteskap inngått i utlandet. Forarbeidene til loven overlater til rettspraksis å trekke opp linjene for når forhold nevnt i bestemmelsen kan føre til ugyldighet. Det er klart at bestemmelsen omfatter både fysisk og psykisk tvang. Det må videre foreligge et meget sterkt press som normalt vil være egnet til å skape alvorlig frykt. Tvangen må dessuten ha vært rettsstridig og være utilbørlig. Ugyldighetsregelen anses endelig å ha videre rekkevidde enn straffeloven § 222.

Jeg finner det sannsynliggjort at ekteskapet mellom saksøker og saksøkte ble inngått i Pakistan 18. oktober 2005. I denne sammenhengen har retten vektlagt saksøkers forklaring og det forhold at vitnet ambassadesekretær Kirsti Stubberud, bekreftet at saksøker relativt kort tid etter bryllupet oppsøkte ambassaden i Islamabad og gjenga deler av historien.

Sentralt som bevis ved vurderingen av hvorvidt saksøker faktisk ble utsatt for et tvangsekteskap i lovens forstand, står saksøkers egen forklaring. Jeg vil derfor gjengi hovedpunktene i denne:

De første dagene etter ankomsten til Pakistan 10. oktober 2005, skal forholdene for saksøker ha vært tilfredsstillende. Etter noen dager fortalte imidlertid moren hennes at hun skulle gifte seg med fetteren sin. Hun forklarte i retten at hun nektet å gifte seg med fetteren - både fordi hun allerede var gift og fordi hun uansett ikke ville gifte seg med ham. Da hun fremsatte denne nektelsen med flere familiemedlemmer til stede, skal onkelen ha sagt at «du vet hvordan jenter dør her». Videre skal det ha blitt fremsatt trusler om at lillesøsteren til saksøkers (første) ektemann ville bli skadet dersom hun ikke giftet seg med saksøkte. Idet lillesøsteren bodde i byen der bryllupet skulle stå, må trusselen ha fremstått som reell. Saksøker forklarte at hun ble svært redd som følge av truslene.

Forut for bryllupet hadde hun telefonkontakt med ektemannen i England, som sa at hans familie i Pakistan ville forsøke å forhindre bryllupet. Dette skal saksøker ha formidlet til moren, hvilket medførte at bevæpnede vakter var utplassert for å sørge for at bryllupet ble gjennomført uten forsøk på sabotasje.

Videre skal saksøker ha blitt fortalt at imamen som skulle stå for vigselen først nektet å gjennomføre denne fordi saksøker tidligere var gift, men at han likevel fullbyrdet vielsen idet han ble truet til dette.

På bakgrunn av ovenstående turte ikke saksøker annet enn å underskrive vigselpapirene, som skal ha blitt antedatert til 20. juli 2005.

Saksøker har videre forklart at hun, saksøkte og hans mor bodde sammen i etterkant av bryllupet, mens hennes mor reiste tilbake til Norge. Etter noen dager skal medlemmer av hans familie ha oppfordret ham til å utføre samleie med henne - muligens med det formål å gjøre henne gravid. Han skal ha lovet å hjelpe henne tilbake til Norge dersom hun lot ham ha sex med henne. Da hun nektet dette, skal han ha dratt henne i armen og håret og «klappet» til henne. Hun skal da ha kastet en tallerken på ham og brukt alle sine krefter på å dytte ham og komme seg til stuen. Han skal da ha kommet etter henne, satt seg over henne og pekt på henne med et gevær og sagt at «din siste time har kommet». Hans mor skal da ha tatt fra ham geværet.

Saksøker forklarte videre at moren hadde ringt og bedt henne kontakte den norske ambassaden i Islamabad, idet foreldrene hadde mottatt melding fra norske myndigheter om at det verserte rykter om at saksøker hadde vært utsatt for tvangsekteskap. I telefonsamtalen skal moren ha bedt datteren om å ta med fetteren til Norge og si til ambassadepersonellet at det ikke var tale om noe tvangsekteskap. Saksøker hadde reist til ambassaden med fetteren, men fortalte personellet der at hun hadde vært utsatt for tvangsgifte. I etterkant av dette hjalp ambassaden henne med å fremskaffe pass og flybillett til Skotland. Den 5. januar 2006 forlot hun Pakistan.

Da hun kom til Skotland ble hun ganske raskt gravid med ektemannen. Den 28. november 2006 reiste hun tilbake til Norge. Hun bodde først på krisesenter og senere i egen leilighet med hemmelig adresse. Hun har ikke lengre kontakt med familien sin i Norge. Hun har imidlertid forklart at familiemedlemmer har forsøkt å «finne» henne, blant annet ved å kontakte familien til ektemannen. Hun mener at familien hennes i Norge vil forsøke å få gjennomført familiegjenforening med fetteren og hun er svært redd for hva som vil skje med henne dersom familien finner henne.

Selv om ikke alle enkeltheter i saksøkers forklaring fremstår som helt klare, finner retten det lite tvilsomt at hovedpunktene i forklaringen hennes er sanne. Dette støttes også av vitneforklaringen til Gerd Fleischer som jobber hos Selvhjelp for innvandrere og flyktninger. Hun gjenga i all hovedsak saksøkers historie og kunne bekrefte at saksøker hadde fortalt denne tidlig og fastholdt enkelthetene i den på en troverdig måte over tid.

Vitnet mente at nærværende sak er et av de groveste eksemplene på tvangsekteskap hun har jobbet med på mange år. Vitnet forklarte videre at saksøker er tydelig redd for å treffe familien av frykt for hva som vil skje med henne og sønnen ved et slikt møte. Vitneforklaringen til Kirsti Stubberud styrker også saksøkers forklaring, idet Stubberud bekreftet at ambassaden hadde mottatt et anonymt tips om at saksøker hadde blitt utsatt for tvangsekteskap.

På bakgrunn av bevisførselen under hovedforhandlingen, finner retten det lite tvilsomt at saksøker ved rettsstridig atferd ble tvunget til å inngå ekteskap med saksøkte, og at det etter norske forhold vil fremstå som utilbørlig å anerkjenne et slikt ekteskap. Hendelsene i etterkant av bryllupet, det at hun bor på hemmelig adresse med strengeste kode og saksøkers klart uttrykte redsel for sin egen familie, taler i retning at tvangen ikke hadde opphørt da stevningen ble tatt ut.

Saksøkers prinsipale påstand tas etter dette til følge.

Sakskostnader

Saksøker er innvilget fri sakførsel. Retten finner det ikke riktig å pålegge saksøkte, som bor i Pakistan, å erstatte sakens omkostninger.

Slutning

- 1. Ekteskap inngått 18. oktober 2005 (20. juli 2005 i henhold til vigselfattesten) mellom A og B kjennes ugyldig.*
- 2. Saksomkostninger idømmes ikke.*